

THEO CÁNH GIÓ BAY

SAN JOSE, California (NV) – Nhắc đến địa danh Pleime có lẽ không ai sinh trưởng thời VNCH là không biết, vì tại nơi đó một trận chiến mang tầm chiến lược kéo dài suốt 38 ngày đã xảy ra. Địa danh Pleime còn đi vào thơ ca, âm nhạc như câu hát:

*“Em hỏi anh, em hỏi anh bao giờ trở lại.
Xin trả lời, xin trả lời mai một anh về.
Anh trở lại có thể bằng chiến thắng Pleime,
Hay Đức Cơ, Đồng Xoài, Bình Giả...”*

trong ca khúc “*Kỷ Vật Cho Em*” của Phạm Duy phổ nhạc từ thơ Linh Phương.

Riêng “*Lá Thư Pleime*” là một bài thơ cũng gắn với địa danh Pleime nhưng có số phận kỳ lạ hơn. Bài thơ này vốn là lá thư bình thường do Thiếu úy Nhảy Dù Lê Anh Thái viết tại cứ địa Pleime, thư viết đã xong nhưng chưa kịp gửi đến người bạn thì Thiếu úy Thái phải chuyển quân đến Quảng Trị để tái chiếm Cổ Thành. Thiếu úy Lê Anh Thái tử trận tại đó vào ngày 8 Tháng Bảy, 1972.

Khi đơn vị đưa linh cữu Thiếu úy Thái về lại gia đình, thì thân sinh ông là ông Lê Văn Tuyền tìm được lá thư vừa mộc mạc hồn nhiên vừa thấm đẫm mùi khói súng chiến trường của con trai mình. Xúc động nghẹn ngào, ông Tuyền liền chuyển tâm tư con trai thành một bài thơ mang tên “*Thư Pleime*”.

Vốn là một thi sĩ và soạn giả khá nổi tiếng với bút hiệu Anh Tuyền, ông đã đặt mình vào thân phận con trai, để sáng tác vài chục bài thơ khác mang nặng tâm tư tình cảm của tuổi trẻ miền Nam lúc ấy như phố thị Sài Gòn, chiến trường, rồi tình yêu, tuổi trẻ, các bản khoán trước cuộc đời.

Kèm theo đó là tâm tư của ông khóc con trai và một người con nuôi khác của ông là Thiếu úy La Vĩnh Khâm, phục vụ chung một đơn vị với Thiếu úy Thái tại Tiểu Đoàn 1 Pháo Binh Nhảy Dù, và cũng tử trận tại Cổ Thành Quảng Trị, sau Thiếu úy Thái đúng một tuần. Thi sĩ Anh Tuyền gom lại in thành tập thơ với nhan đề “***Theo Cánh Gió Bay***”.

Sau 47 năm, tập thơ ấy vừa tái xuất bản và ra mắt cộng đồng người Việt vào trưa Chủ Nhật, 30 Tháng Sáu, 2019, tại Câu Lạc Bộ Mây Bốn Phương, thành phố San Jose, Bắc California.

Cố Trung úy Lê Anh Thái.
(Hình: Gia đình cung cấp)

“*Theo Cánh Gió Bay*” vốn là một ý trong bài “*Thư Pleime*” nguyên văn như sau:

*“Tao được thơ mày cả tháng nay
Hành quân liên tiếp suốt đêm ngày
Lưng không rời giáp, tay rời súng
Liên lạc thì không có máy bay*

*Tao vẫn luôn luôn nhớ tụi mày
Nhớ Sài Gòn đẹp nắng vàng hây
Nhớ đường Lê Lợi ngập hoa nắng
Nhớ ngõ Tam Đa tà áo bay*

*Pleime suốt tháng mưa dầm dề
Mày ơi, thèm quá khói cà phê
Thèm tô phở tái thơm chanh ớt
Thèm rót bọt đầy một cốc bia*

*Sài Gòn mày vẫn xem phim chương?
Băng nhựa còn thu nhạc Khánh Ly?
Những chiều thứ bảy còn đi nhót?
Hay lên ông già nhậu whisky?*

*Hôm qua thằng Tiến dẫn quân ngang
Giữa rừng gặp bạn mừng hơn vàng
Ôm nhau, hai đứa cười ha hả
Râu tóc bù xù như cái bang*

*Mày nghĩ, đã lâu không được tắm
Hành quân liên tiếp giữa rừng già
Ăn thì gạo sậy nhai qua bữa
Tối ngủ nằm sưng lạnh cắt da*

*Hôm qua địch pháo giữa ban ngày
Tao bị thương xoàng ở bả vai
Mảnh đạn còn ghim trong thớ thịt
Mày đừng có nói mẹ tao hay*

*Mẹ tao chỉ muốn tao quanh quẩn
Lính kiểng châu thành, lính phát phơ
Mày nghĩ, tụi mình như cánh gió
Ai đi nhốt gió được bao giờ?*

*Những đêm biên cảnh sống xa nhà
Cũng thấy đôi lần nhớ xót xa
Cũng có đôi lần tao muốn khóc
Muốn về thăm mẹ... thế nhưng mà...*

*Thôi nhé, thư sau tao viết tiếp
Trục thăng đã đáp trong vòng đai
Tản thương lính đã đưa lên đủ
Tao viết thơ này vội gởi ngay.”*

(Thiếu úy Lê Anh Thái)

**Vợ cố Trung úy Lê Anh Thái bế cô
Lê Anh Ngọc Thùy bên quan tài.
(Hình: Gia đình cung cấp)**

Cách đây vài tháng, trên mạng xã hội và nhiều trang blog đột nhiên xuất hiện bài thơ “Lá Thư Pleime” kèm theo tấm hình Thiếu úy Lê Anh Thái oai hùng trong bộ quân phục đứng bên cạnh khẩu trọng pháo. Khi tuần báo Saigon Nhỏ chọn đăng bài thơ và tấm hình rất đẹp đó thì liền nhận được email của một độc giả là ông Lê Anh Thượng, em ruột Thiếu úy Lê Anh Thái, ông Thượng cũng là một cựu sĩ quan VNCH hiện sống tại Seattle, tiểu bang Washington.

Trong email, ông Lê Anh Thượng có nói rõ lại hoàn cảnh ra đời của bài thơ, ông ngỡ ý tìm và xin chuộc lại từ ai đó còn giữ tập thơ xưa, vì ngoài việc là một di vật, tập “Theo Cánh Gió Bay” “còn là những vần thơ kỷ niệm của một thời hoa niên, tuổi trẻ đi học, vào đời, tình yêu, đời lính của những người trai miền Nam VNCH thập niên 1960” (nguyên văn).

Ông Lê Anh Thượng cho biết mở đầu tập thơ này là bốn câu trong bài “Khóc Con”:

*“Lê Anh Thái, La Vĩnh Khâm
Hai đứa theo nhau cách một tuần
Mũi Đỏ đoàn quân còn dũng tiến
Hỡi ơi sao gãy cánh thiên thân...”*

(Anh Tuyên)

Cũng theo ông Lê Anh Thượng, Thiếu úy La Vĩnh Khâm là người đã bị lính bắn tỉa Cộng Sản Bắc Việt bắn chết khi Thiếu úy Khâm cùng niên trưởng Út Bạch Lan (Trương Văn Út) đứng trên trận địa để bàn tính chọn điểm chắm bắn pháo binh mà Út Bạch Lan có kể lại trong một bài viết. Khi hai anh em tử trận, cả hai được vinh thăng trung úy. Được biết cố Trung úy Lê Anh Thái đã được trao tặng năm Anh Dũng Bội Tinh, nhiều bội tinh khác và sau khi đền nợ nước được chính phủ truy tặng Bảo Quốc Huân Chương.

Sau đó, ông Lê Anh Thượng gửi cho tuần báo Saigon Nhỏ thêm vài bài thơ và gần đây, thật bất ngờ, ông gửi thiệp mời đến dự buổi ra mắt tập thơ “Theo Cánh Gió Bay” tại San Jose. Vì không thể tham dự được, chúng tôi đành kiêu lỗi nhưng vẫn để ý theo dõi sự kiện này.

Nhờ mạng xã hội, chúng tôi tình cờ thấy được tấm hình cũ, trong hình là người thiếu phụ mới 19 tuổi, đầu đội khăn sô, ôm trong lòng đứa con gái mới hai tháng đứng trước quan tài có bức chân dung cố Trung úy Lê Anh Thái.

Quang cảnh buổi ra mắt sách.

(Hình: Gia đình cung cấp)

Cũng qua mạng xã hội, chúng tôi làm quen được với cô con gái duy nhất ấy của cố Trung úy Thái là cô Lê Anh Ngọc Thùy, hiện đang định cư tại San Jose. Cô đang tất bật chuẩn bị cho việc ra mắt tập thơ của ông Anh Tuyên (tức ông nội cô).

Được biết, toàn bộ số tiền bán tập thơ này đã được trao lại hết cho nhóm Văn Thơ Lạc Việt để gửi về Việt Nam cứu trợ các anh thương phế binh VNCH. Buổi ra mắt tập thơ cũng trùng vào ngày giỗ 47 năm của cố Trung úy Thái.

Kết thúc buổi ra mắt, qua điện thoại, cô Thùy cho chúng tôi biết: Buổi ra mắt tập thơ thành công vượt mong đợi, hội trường 120 chỗ chật cứng người tham dự, trong số đó có nhiều cựu chiến binh binh chủng Nhảy Dù, một số đồng đội cũ của cha cô, đặc biệt có Trung tá Mũ Đỏ Bùi Đức Lạc, tác giả cuốn “Cơn Uất Hạ Lào”.

Tập thơ này tuy không đầy đủ như ấn bản ban đầu nhưng cũng dày khoảng 80 trang với vài chục bài thơ. Những tập thơ bản gốc cùng với bản kẽm gia đình cô cũng phải hủy bỏ không dám chứa trong nhà. Mãi gần đây, có một người bà con đã gửi tặng lại một tập thơ họ còn lưu giữ được (tuy đã bị mối mọt và rách mất một số trang) suốt hơn 44 năm cất giấu.

Cô Thùy cho biết với tình trạng bị o ép trong nước, người lưu giữ tập thơ không dám phổ biến, còn tại Mỹ gia đình cô có thể làm điều đó cách long trọng. Có được việc này, theo cô trước hết là do công của ông bà Nguyễn Cao Thái (còn gọi là Thái NC), một người yêu văn thơ quân đội thời VNCH, chính ông Thái đã gợi ý cho cô để xuất bản tập thơ này. Buổi ra mắt cũng không thể thành công nếu không có sự hỗ trợ của nhóm Văn Thơ Lạc Việt, ông Liêm bên nhà xuất bản Clover Leaves, Câu Lạc Bộ Mây Bốn Phương và nhiều người khác.

Từ Seattle, ông Lê Anh Thượng cho biết ông đã đến San Jose tham dự buổi ra mắt tập thơ và là diễn giả chính, vì hơn ai hết ông hiểu rõ người cha của mình. Trong tập thơ đáng chú ý còn là bài thơ “Thương Ca Cho Thùy” mà thi sĩ Anh Tuyền viết cho đứa cháu mồ côi là cô bé Thùy.

Cũng theo ông Thượng, khi thi sĩ Anh Tuyền xuất bản tập thơ năm 1972, số tiền bán đã được cha ông trích ra 50% mang đến Bộ Tư Lệnh Nhảy Dù trao tặng cho cô nhi quả phụ của Gia Đình Mũ Đỏ, 50% còn lại được ông Anh Tuyền gửi vào ngân hàng, để dành cho cô Thùy, nhưng đến biến cố 30 Tháng Tư, 1975, khi cộng quân cưỡng chiếm miền Nam số tiền đó bị mất sạch.

Đúng như tựa đề tác phẩm, việc tái xuất bản tập thơ hết như cánh gió mà cô Trung úy Nhảy Dù Lê Anh Thái đã nương theo, bay từ trận địa Pleime, qua Cổ Thành Quảng Trị và đáp đến cộng đồng người Việt tị nạn tại Hoa Kỳ. (Uyên Vũ)

Thương ca cho Thùy *(trích đoạn)*

*Cha nó là lính chiến
Đi trận đã chết rồi
Mẹ nó còn thơ dại
Mới mười chín tuổi đời
Lấy gì nuôi con cô?
Tuổi tôi đã năm mươi
Phong sương đã mấy độ
Nước mắt cạn khô rồi...*

...

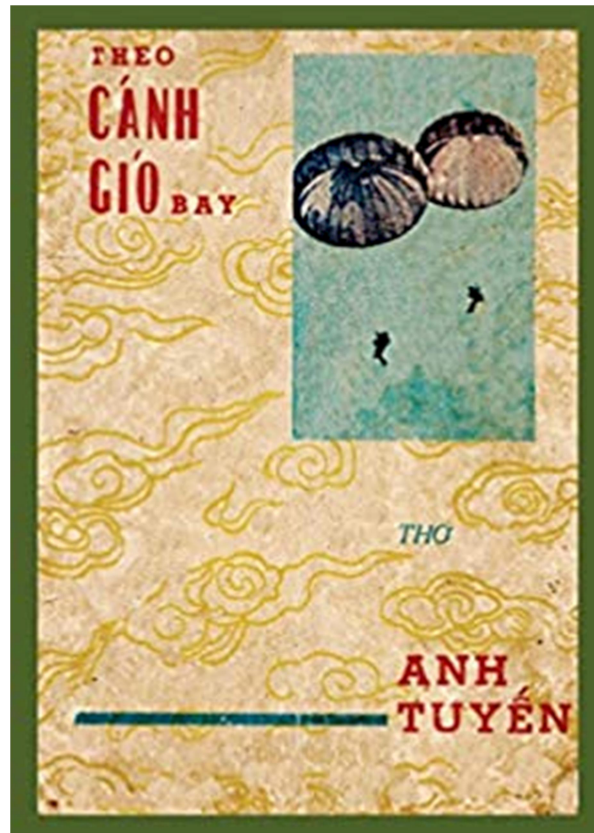
*Cha nó là lính chiến
Tuổi hãy còn thơ sinh
Nó rất yêu hòa bình
Nhưng đã cầm tay súng
Nó rất ghét chiến tranh
Nhưng đã vào cuộc chiến!
Nó chết tóc còn xanh
Nó chết, đời đang đẹp
Nó chết vì Tổ Quốc
Nó chết vì hòa bình...*

(Anh Tuyền, 1972)

Thi sĩ, soạn giả Anh Tuyền, tên thật là Lê Văn Tuyền, sinh năm 1923 tại Rạch Giá, tỉnh Kiên Giang. Là thành viên của Văn Bút VNCH và Văn Bút Quốc Tế. Ông bắt đầu viết năm 20 tuổi (1943) và gây chấn động trong văn đàn với vở kịch dã sử “Thâm Cung”, tác

phẩm này đã được công diễn tại Long Xuyên, Chợ Mới, Lấp Vò, Cần Thơ, Sa Đéc vào những năm 1945–1947 để giúp đồng bào miền Bắc trong nạn đói năm 1945. Năm 1961, tập thơ “Tổ Ấm” của ông đoạt giải “Văn Chương Thi Ca Toàn Quốc”.

Năm 1970, ông cùng một số văn thi sĩ đại diện Văn Bút VNCH tham dự Đại Hội Văn Chương Châu Á tại Nhật Bản, Nam Hàn và Đài Bắc. Thi sĩ Anh Tuyền được một số tác phẩm khảo cứu văn học chọn đưa vào sách như một tác gia tiêu biểu. Năm 1966, ông gia nhập làng sân khấu cải lương và viết kịch bản cho đoàn Thanh Minh–Thanh Nga với nhiều vở tuồng nổi tiếng, ông còn soạn nhiều vở kịch xã hội, kịch thơ và kịch vui khác (in tại bìa sau tập thơ “Theo Cánh Gió Bay” vừa tái bản).

Uyên Vũ

*Nguồn: Internet eMail by **MĐ Bùi Quang Thống** chuyển*

*Đăng ngày Thứ Sáu, May 26, 2023
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH*